

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

36. Chrysostomi sacrum os post mortem loquutum, & eius mortis gloria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](#)

tatem comparata, iterum in metu parentes, ne quid sinistrum patiatur, ne immatura morte obeat, ne in vitium aliquod degeneret. Nam non solum ex improbis probi, sed etiam ex probis improbi ac flagitiosi sunt. Quorum si quid eueniat inuitum, intolerabilius malum est, quam si haec ab initio contigissent. Sin omnia in eo praecleara, fixaque permaneant, num mutationis timor assidue praesto est, parentum animos versans, magnamque voluptatis parte eripiens? At non omnibus maritis fas est liberos habere, itaque mihi aliam rursum anxietatis causam narras. Quare si & suscepisti liberis ac non susceptis, & probis ac flagitiosis, variis doloribus atque cutis continentur, unde iam porrò suauissimam coniugum vitam vocabimus? Iam si domestici concordes vitam exigant formido erit, ne irruens mox voluptatem dissipet. Imo vero non formido erit, neque id malum duntaxat metuendum fuerit, sed omnino necesse est aliando euenire. Nemo enim poterit utrumque extinctum uno die ostendere. Quod si non contingat, quod supererit, necessitas erit vel morte acerbiorem vitam sustinere, seu diu cum ea consenuit, seu parum. Nam ille quo magis periculum fecit, eo maiorem habet dolorem, longa quippe consuetudo intolerabile dissidium facit: hic priusquam amorem delibauerit, feruente adhuc desiderio, ex spoliatus, id ipsum vehementius luget, atque ex contrarijs caussis eadem vterque miseria tenetur,

Quid iam dicam: quae interim incidentur molestias, diuturnas peregrinationes, angores, & angoribus coniunctos morbos? Quid hoc ad matrimonium (inquit) & quidem certe multæ saepè eius causa valetudinem contrahunt. Inuria enim affecta, & irritata, partim meroe, grauem febrim concitarunt. Ac quantumvis eo presente nihil eiusmodi patientur, sed faciliter perpetuo vitantur, peregrinationibus in ea mala rursum coguntur.

Sed haec omnia missa faciamus, nec vi-
lius matrimonium culpemus:
at non sequitur crimen ef-
fugere pos-
sit.

Chrysostomi quoque sacrum os post
mortem loquutum, & e-
ius mortis glo-
ria.

C A P V T XXXVI.

Sed beatum illud os (dices) inter diutinū sexilij molestias indignissima morte op̄sum conticuit. O fortunata mors, que ipsi triumphorum fuit principium! Quod enim, amabo, spectaculum toto terratum orbē sol vñquam vidit illustrius, quam cum sanctissimi viri corpus singulari Theodosij Imperatoris religione Constantinopolim reportatum est? cerebatur pretiosissimum mundi pignus totius urbis vel humeris, vel studijs, & tot ei erant sepulchra, quot hominum pectora, quanquam non sum vñlus verbo, quo debui: neque enim ei vñllum vñquam sepulchrū fuit, cuius certa fuit semper immortalitas. Redebat ab exilio tamquam ex virtutis sua theatro, pene adhuc viuus & spirans, nondum enim extictus videbatur ardor oculorum, nondum attrita frontis grauitas, nondum lingua ccelo altior plane conticuerat. Totus erat etiam in mortuo Chrysostomus. Et quæ antea exulem loca sine lachrymis videre non potuerant, eadem ingenti fænore lætitiae videbant triumphantem, quacumque sacra inferebatur reliquiarum theca, hic inundantium populorum multitudine, hic incredibilis plausus mortuo, hic pompa, hic supplicia, hic suauissime carminum modulationes, hic renidentes florarum elegantiae, hic exquisitissimi odores. Intercea flammis omnia collucere, quasi cœlum suis distinctum sideribus defluxisset in terras. Dies, & noctes non tam suis ardore luminibus, quam frequentia cereorū, oppleri vias, omnes uno agmine concurrere, mixtos diuitibus pauperes, iuuenibus senes, pueris matronas, non sexum, non valetudinem retardare quemquam, ægrotos ipsos ad hoc spe- & aculum tanquam ad salutis portum deferri, satis se vixisse existimabat, qui huiusmodi mortuum viderat. At vero postquam ad regie urbis muros ventus est, Tum proserum naues ornato cultuque apparatissimas

emissa.

emicare, omnes obuiam se effundere, sacrum depositum quasi de celo missum accipere: Imperatorem ipsum dignitas non tenuit, quem religio incitauit, Partem suum, imò communem, magnæ vrbis Genium, doctorem orbis terrarum, religiosis manibus exceptit, & suo nauigio intulit. O felix nauigium! non egebat remis quod Dei fauor impellebat, appulit primum ad vidua Callitropes agrum, agrum inquam illum, quem tanta vocis libertate contra inuidiosam Augustæ potentiam defendebat. Stetit illic quasi Patronus in domo clientulæ, & beati cines hoc odore iustitiae, singularisque constantiæ, quam in eodem loco sacrauerat, fruerentur. Exinde in urbem deportatus est currus triumphali, qui triumphum adeptus erat tanto pulchriorem, quanto maius est superate patientia. Vidisses in ipso aditu muros vr-

bis exultantes, gestientes domos, confessos pompis, viros, testa ipsa laborantia & ridetem ciuitatis faciem, que se pte latitia minime capiebat. Stetit Augustus, in conspectu omnium amplexus est pheretur, collachytmavit, oravit, at populus rogabat mortuum, vt relictam sedem consenseret. Mirum, soluta lingua est, responsum dedit, bene precasta est salutem, & pacem quam nouerat, impertivit, nec enim mortis tenebatur necessitate, ex qua omnes liquidorem vitam hauserant. Hoc triumphalis eloquentiæ monumento nihil lauit in terris spe.

Etabilius.

F I N I S.

INDEX